

FIȘA DISCIPLINEI

Teologie pastorală II

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Teologie pastorală II				Codul disciplinei		OLR8888
2.2. Titularul activităților de curs					Arhim. Prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia			
2.3. Titularul activităților de seminar					Arhim. Prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia			
2.4. Anul de studiu	IV	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					4
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					19
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					12
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				39	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop, conexiune Web pentru Zoom;
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop, conexiune Web pentru Zoom;

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Să-i conștientizeze pe viitorii preoți de profilul ideal al preotului din subconștientul colectiv; de asemenea, să-i formeze ca lideri ai unor viitoare comunități pastorale, să-i modeleze din punct de vedere psiho-pastoral pe viitorii preoți, să consolideze identitatea lor de „profesioniști” ai credinței, să fortifice vocația lor pastorală.
7.2 Obiectivele specifice	- Să știe întotdeauna identifica cuvintele „cheie”, formulele „cheie” și stările emoționale de referință din subconștientul propriu; - Să intuiască „invitațiile la jertfă/dăruire de sine” pe care viața parohială la face și să cunoască elementele fundamentale ale teologiei sacrificiului; - Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitând riscurile unei intervenții pastorale diletante: tendința de a-i domina pe ceilalți, setea de a dobândi recunoaștere publică și apreciere, dorința subtilă de a conduce; ispita de a se impune nemotivat și fără discernământ; - Să determine mecanismele de fortificare a dorinței oamenilor de a-și schimba în bine viața, de a adera la autenticele valori, de a-și remodela destinul în funcție de principiile constructive și terapeutice ale creștinismului;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. „Sacrificiul face parte din definiția omului”. Religiile și sensul jertfei; Antropologia teologică a sacrificiului;	Dezbateri, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
2. Experiența biblică agrară și nomadă; Sacrificiul uman arhaic în subconștientul colectiv; sacrificiul de masă; spiritualizarea și interiorizarea sacrificiilor; Mecanismele sacrificiale din istoria omenirii; consubstanțialitatea jertfă-violență; refulatul miturilor;	Dezbateri, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
3. Martirul și călăul – în perspectivă pastorală; condiția creștină în orizontul	Dezbateri, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

modelului hristic; Sistemele totalitare și eliminarea categoriilor „culpabile”;		
4. Dezvăluirea „lucrurilor ascunse de la întemeierea lumii” (Matei 13,35); Sacrificiul la români. Fără jertfă, creștinismul „intră în putrefacție”.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
5. Gerontologia și Pastorală. Vârsta a Treia și provocările ei pastorale. Critica conceptului exclusiv regresiv de „bătrânețe”; „Reconcilierea cu trecutul” ca prioritate a bătrâneții; potențialul de „creștere” al vârstei a treia; inteligența „cristalizată”; frica exagerată de moarte și relevanța ei pastorală;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
6. Exilul” bătrânilor în societatea meritocratică a productivității; Resursele educaționale ale celor de vârstă a treia și avantajul timpului liber; funcția specifică a fiecărei vârste în societate; Pensionarea: ocazie de traume psihice și spațiu al regăsirii lui Dumnezeu; Etape despărțirilor; a pierderilor relațional-afective; scăderea calității relațiilor sociale; restructurarea raporturilor cu partenerul de viață;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
7. Procese psihice inerente vârstei a treia: neîncredere în sine; o nouă reevaluare a vieții; invazia singurătății; Exigențe pastorale pentru vârstă a treia: fortificarea credinței; terapie duhovnicească; consolare și călăuzire; întâlnirea cu alții: ocazie de a dăru și a te dăru.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
8. Pași spre atingerea maturității psiho-duhovnicești la bătrânețe: imaginea pozitivă despre sine; longevitatea și rezerva de viață moștenită de la naștere; aspectul exterior ca oglindă a raportului cu sinele;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
9. Iubirea – energia bătrâneții; omul, „animal” afectuos; tandrețea și comunicarea prin limbajul inimii; forța de expresivitate a tăcerii afectuoase; opțiunile vârstei a treia: căutarea eternului în locul contingentului, a certitudinii în locul dubiului, a calității în locul cantității relațiilor; a interiorului în dauna exteriorului;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
10. Parohia urbană: câmp predilect de misiune; ontologia urbanității; fizionomia actuală a ruralității;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
11. Parohia în arhitectonica lumii de mâine: 10 criterii pentru o lectură pastorală a contemporaneității;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
12. Culisele psihice ale sexualității. Pastorația „minorităților” sexuale. Abordarea psiho-emoțională a problemelor de intimitate;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
Bibliografie		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații

1. Universul axiologic al tinerilor de astăzi. Dominația relativismului moral în societățile bunăstării materiale „instalate” confortabil în istorie;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
2. Sensul existenței concrete cotidiene. Concepte deprimante din punct de vedere pastoral: ateism practic, raționalism exacerbat, materialism hedonist. Psihoterapie pastorală;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
3. Bipolaritatea creștinismului, fundamentat atât pe Cruce, cât și pe Înviere. Viziunea antropologică eronată a iluminismului și corecția pastorală restantă;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
4. Rolul predominant al mass-mediei în demersul educativ-formativ contemporan. „Școlile paralele”, „individul antenelor” și deșrădăcinarea postmodernă; Fractura cultură/religie și economie/tehnologie;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
5. Pedagogia, pastorală și educația interculturale – urgență a timpurilor noastre; credința reactivă și credința prospectivă;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
6. Criza conștiinței de apartenență eclezială. Confruntarea constructivă din sânul comunităților religioase maturizate sub aspect duhovnicesc; mutații de conduită vizibile și verificabile la omul întors la Dumnezeu;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
7. Noi instrumente de convertire și edificare permanentă a comunității ecleziale;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
8. Agresiuni exterioare împotriva parohiei ortodoxe. Noile mișcări religioase și problema prozelitismului;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
9. Pastorația minorităților etnice: țiganii – o etnie „fără frontiere”;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
10. Rostul parohiei într-o epocă de disprețuire a instituțiilor. De la adunarea statică de credincioși, la comunitatea vie, vibrantă și mărturisitoare;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
11. Tehnici de intervenție pastorală în cultura de astăzi. Cum împărtășim omului contemporan experiența întâlnirii cu Dumnezeu?	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
12. Psihopatologie sexuală și sănătate psihică în universul conjugal;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
Bibliografie		

1. NECULA, Pr. Prof. Dr. Nicolae D., *Cultura preotului – condiție esențială a succesului pastoral în vremea noastră*, în „Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă «Patriarhul Justinian» a Universității din București – 2002”, București, p. 311-324;
2. PLĂMĂDEALĂ, Mitropolit Dr. Antonie, *Preotul în biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996;
3. TIA, pr. conf. dr. Teofil, *Doctore, vindecă-te pe tine însuși! Exigențele psihoterapiei pastorale*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
4. Idem, *Noțiuni elementare de psihologie pastorală sanitară; pastorația bolnavilor terminali*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;

5. Idem, *Metodologia colocviului pastoral (inspirată din metoda lui Karl Rogers)*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
6. Idem, *Tehnică psihologică și trăire duhovnicească în demersul pastoral*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
7. Idem, *Characterologie. Curs pastoral de cuvioșie, onestitate și bun simț*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
8. Idem, *Psihologia vârstei a III-a. Pastorală pensionarilor*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
9. Idem, *Elemente de psihoterapie pastorală. Călătorie duhovnicească prin subconștientul clerical*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
10. *Să fotografiem împreună postmodernitatea. Anatomia lumii de mâine*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
11. Idem, *Contra-misiunea preotului prin incultură*, Edit. „Reîntregirea” (Colecția „Academica”) Alba-Iulia, 2006;
12. Arhim. Teofil Tia, *Viața duhovnicească și confuziile psiho-emoționale. Repere pe traseul sfințirii destinului*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2011, Ediția a VII-a (978-606-509-185-6). 1300 p., DVD exclusiv în format digital: Power Point cu imagini relevante și texte esențializate;
13. Idem, *Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2011, Ediția a VII-a (ISBN 978-606-509-180-1), 1300 p., DVD exclusiv în format digital: Power Point cu imagini relevante și texte esențializate;
14. Idem, *Noțiunea de „sărăcie” în cultura postmodernă. Pentru o pastorală a săracilor erei post-industriale*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
15. TIA, Pr. conf. dr. Teofil, *Elemente de Pastorală Misionară pentru o societate post-ideologică*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
16. Idem, *Reîncreștinarea Europei? Exegeza religiei în misiologia și pastorală occidentală contemporană*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001;
17. Idem, *Fertilizarea creștină a culturii*, Edit. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2003;
18. Idem, *Pastorală misionară într-o Europă descreștinată. Exigențe și priorități*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 28 p.
19. Idem, *Pedagogia pastorală și criza valorilor*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
20. Idem, *Strategii de comunicare a credinței. Cateheza în universul cultural al adulților de astăzi*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
21. Idem, *Pastorația tinerilor în era postmodernă. Tendințele socio-culturale ale lumii contemporane*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
22. *„Dezvăluiri ale lucrurilor ascunse de le întemeierea lumii” (Matei 13,35). Condiția umană între violență, sacrificiu și crimă. Retrospectivă pastoral-istorică*. Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
23. *Enciclopedia di pastorale. Fondamenti* (a cura di Bruno Seveso e Luciano Pacomio), Edizioni Piemme, Casale Monferrato, 2000, 700 p.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Chestionarele se aplică de către studenți în parohiile de origine, pentru a conștientiza fiecare „fractura” dintre real și ideal și urgențele existente;
- Centrul Eparhial angajator își face constant cunoscute exigențele, prin intermediul și grație cooptării cadrelor didactice la examenele pentru ocupare a posturilor vacante de „parohi”;

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student	10%
		Evaluare scrisă	40%
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	-	
	- Activitate la seminar	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice	30%
		Implicare în dezbaterile de la seminar	20%
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și existent în broșurile predate studenților asigură studentului nota 5 (cinci).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
24 aprilie 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".